

OZNÁMENÍ KONCEPCE

**podle § 10c zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na
životní prostředí, v platném znění.**

INTEGROVANÝ PLÁN ROZVOJE MĚSTA BRNA ZVÝŠENÍ KVALITY POSKYTOVANÝCH SLUŽEB PRO VEŘEJNOST A ROZŠÍŘENÍ OBČANSKÉ VYBAVENOSTI MĚSTA

**Předkladatel: Statutární město Brno
Dominikánské náměstí 1
601 67 Brno**

únor 2009

A. ÚDAJE O PŘEDKLADATELI

1. **Název organizace:** Statutární město Brno
2. **IČ:** 44 99 27 85
3. **Sídlo:** Dominikánské náměstí 1, 601 67 Brno
4. **Jméno, příjmení, adresa, telefon a e-mail oprávněného zástupce předkladatele:**
Mgr. Radek Řeřicha, Kounicova 67, 601 67 Brno, tel.: 542 174 150,
e-mail: rericha.radek@brno.cz

B. ÚDAJE O KONCEPCI

1. Název

Zvýšení kvality poskytovaných služeb pro veřejnost a rozšíření občanské vybavenosti města (Integrovaný plán rozvoje města Brna – dále jen IPRM)

2. Obsahové zaměření (osnova)

Prezentace souladu s nadřazenými strategickými dokumenty
Socioekonomická analýza města, včetně finanční analýzy města
Silné a slabé stránky města
Oblasti vhodné pro poskytnutí podpory
Struktura Integrovaného plánu rozvoje města Brna
Podporované aktivity
Očekávané výstupy a indikátory
Finanční plán a časový harmonogram
Administrativní řízení IPRM
Popis realizace partnerství
Informování veřejnosti
Vliv na horizontální témata
Projekty 2007 – 2013

Prezentace souladu s nadřazenými strategickými dokumenty

Statutární město Brno definuje klíčové oblasti podpory v rámci Integrovaného plánu rozvoje města (dále jen IPRM) v návaznosti na stávající strategie a platné koncepční dokumenty na místní, regionální i nadregionální úrovni. Integrovaný plán rozvoje města Brna musí být v souladu nejen s rozvojovými potřebami a prioritami, které byly identifikovány jako významné oblasti pro území města Brna a jeho rozvoj, ale rovněž s prioritami Jihomoravského kraje jako vyššího územního samosprávného celku a současně také v souladu s Regionálním operačním programem NUTS II Jihovýchod. Dalšími zdrojovými materiály k

nastavení priorit IPRM jsou jednotlivé dotčené tematické operační programy a právní normy jak České republiky, tak Evropské unie.

Socioekonomická analýza města

Socioekonomická analýza vychází z aktualizované Strategie pro Brno, byla však pro potřeby Integrovaného plánu rozvoje města poněkud jinak strukturována. Analýza byla vytvářena přibližně ve struktuře Národního strategického referenčního rámce, který je konsensuálním dokumentem prolínající priority evropského zájmu a národních cílů. Socioekonomická analýza a následná identifikace silných a slabých stránek města je strukturována následujícím způsobem:

1. Pozice města Brna v rámci ČR a regionu
2. Podnikání, výzkum, vývoj a inovace
3. Rozvoj lidských zdrojů a situace na trhu práce, veřejná správa a informační společnost
4. Dopravní infrastruktura
5. Životní prostředí
6. Kvalita života
7. Cestovní ruch a kultura

Silné a slabé stránky města

Na základě socioekonomického profilu města vycházejícího ze schváleného dokumentu Strategie pro Brno byl zpracován analytický materiál identifikující silné a slabé stránky, který však nebyl zcela v souladu s ustálenými principy tvorby SWOT analýzy. Pro potřeby zpracování IPRM proběhla pouze identifikace silných a slabých stránek města. Tento model byl zvolen cíleně, vede k zespřehlednění a větší přehlednosti dokumentu. Identifikace silných a slabých stránek města není ničím jiným než technicky modifikovanou SWOT analýzou ze Strategie pro Brno. Z objektivní identifikace silných a slabých stránek vyvstaly oblasti vhodné pro poskytnutí podpory.

Oblasti vhodné pro poskytnutí podpory

V rámci problémových oblastí byly navrženy aktivity, které využijí předností Brna a které naopak eliminují slabé stránky města tak, aby došlo k vyváženému urbánnímu rozvoji. Tato část IPRM již reaguje na možnosti financování a částečně tedy reflektuje nastavení operačních programů. Z oblastí vhodných pro poskytnutí podpory vzešel počet a zaměření IPRM, které statutární město Brno zpracovalo a bude zpracovávat pro programovací období 2007 – 2013 v souladu s Metodickým pokynem Ministerstva pro místní rozvoj k hlavním zásadám pro přípravu, hodnocení a schvalování IPRM. Jedním ze zpracovaných IPRM je „Zvýšení kvality poskytovaných služeb pro veřejnost a rozšíření občanské vybavenosti města“.

Struktura IPRM

Při zpracovávání struktury jednotlivých IPRM byl brán zřetel nejen na lokální koncepční dokumenty, ale i na nadřazené strategické dokumenty na úrovni regionální a národní. Struktura jednotlivých IPRM zohledňuje také nastavení Regionálního operačního programu NUTS II Jihovýchod, ze kterého by měl být primárně podpořen urbánní rozvoj města Brna v programovacím období 2007–2013. Pro každý integrovaný plán je formulován vlastní globální cíl a definovány jednotlivé oblasti podpory směřující k jeho naplnění.

Podporované aktivity

Globálním cílem IPRM je odstranění deficitu v oblasti občanské vybavenosti, rozšíření nabídky a kvality poskytovaných služeb pro veřejnost, které vedou k posílení sociální soudržnosti a ke zvýšení kvality života ve městě. Tento IPRM tedy reflektuje klíčové téma Přitažlivé město (Kvalita života).

Očekávané výstupy a indikátory

Nedílnou součástí strategických plánů je sledování indikátorů a tedy naplňování měřitelných cílů dokumentu. Indikátory výstupu, výsledku, dopadu a horizontálních témat jsou nastaveny v souladu s Prováděcím dokumentem ROP. V rámci jednotlivých aktivit a konkrétních projektů budou stanoveny doplňkové indikátory.

Finanční plán a časový harmonogram

Na kofinancování projektů spolufinancovaných z finančních zdrojů EU zřídilo statutární město Brno speciální Fond kofinancování evropských projektů, prostřednictvím kterého probíhají finanční toky na realizaci projektu a zpětnou refundaci finančních prostředků ze strukturálních fondů. Fond se řídí zvláštním statutem a má každoročně několik příjmových zdrojů. Finanční plán společně s časovým harmonogramem nastavují cash-flow plánu a datují fyzickou realizaci jednotlivých oblastí podpory.

Administrativní řízení IPRM

Model implementace a řízení IPRM vymezuje organizační zajištění přípravy, zpracování a realizace IPRM, vč. přípravy, realizace a udržitelnosti dílčích projektů. Tato implementační struktura by měla přispět k zajištění efektivní realizace dílčích projektů zařazených do IPRM a rovněž k naplnění závazných indikátorů a cílů IPRM.

Zapojení partnerů

V souladu s doporučeními Vademeca pro přípravu integrovaných plánů rozvoje měst je princip partnerství podporován jak ve fázi přípravy, tak i zpracování a následné realizace IPRM. Zástupci partnerských subjektů a organizací (univerzit, neziskových organizací atd.) byli přímo jako členové s hlasovacím právem zapojeni do činnosti pracovních skupin ve všech relevantních oblastech podpory ve fázi přípravy a zpracování IPRM. A i během realizace IPRM budou svými projekty IPRM naplňovat. K většímu zapojení veřejnosti a dalšímu budování účinného partnerství byla jednání pracovních skupin veřejná a informace o termínech jednání byly zveřejňovány na vlastních webových stránkách IPRM Brna¹

Informování veřejnosti

V zájmu zapojení veřejnosti a případných zájemců o účast v IPRM byly nastaveny nezbytné distribuční informační kanály, které umožnily dostatečnou propagaci plánu v očích veřejnosti. Během přípravy IPRM bylo využito internetových stránek, denního tisku, mediálních vysílání a v některých případech cíleného oslovení zájmových skupin.

¹ www.iprm.brno.cz

Vliv na horizontální témata

Horizontální témata jsou základními prioritami rozvoje EU deklarovanými pro programové období 2007–2013 v obecném nařízení a Strategických obecných zásadách Společenství. Tato dvojice aktuálně preferovaných rozvojových oblastí je závazná pro veškeré programové dokumenty a projekty financované prostředky strukturálních fondů a Fondu soudržnosti ve všech členských státech EU implementujících politiku soudržnosti. *Rovné příležitosti a udržitelný rozvoj* tak představují základní východiska nejen pro soustavu operačních programů vytvářených členskými státy na národní i regionální úrovni, ale i pro navazující programové dokumenty. Integrovaný plán rozvoje města Brna ve spojení s Regionálním operačním programem NUTS II Jihovýchod jsou tak stejnou měrou vázány těmito základními požadavky na podobu politiky soudržnosti v tomto programovém období.

Význam horizontálních témat je dán zejména jejich zapojením do procesu hodnocení předložených projektových žádostí – kvalita projektu (včetně projektů předložených do IPRM) je mj. posuzována také dle míry naplňování těchto horizontálních témat. Zvýšený důraz na naplňování těchto témat směřujících k dosažení rovnoměrného rozvoje regionů je dále zesílen požadavkem, dle kterého nelze v rámci kontroly přijatelnosti přijmout projekt, který má na horizontální témata negativní vliv. Naopak projekty, které tyto základní rozvojové priority Společenství respektují, nepřímo podporují či přímo aktivně naplňují, přispívají k vizi trvale udržitelného rozvoje regionů, tj. k současnému vyváženému rozvoji sociálního, ekonomického a environmentálního prostředí regionu. Projekty s pozitivním vlivem na horizontální témata pak sekundárně umožňují zvýhodnit daný IPRM při celkovém hodnocení dílčích IPRM, přičemž toto zvýhodnění získávají právě na úkor projektů (programů) s neutrálním dopadem na horizontální témata.

Vzhledem k těmto výchozím požadavkům a předpokladům budou veškeré předložené projekty žádající o zařazení do IPRM hodnoceny z hlediska naplňování horizontálních témat, přičemž projekty nerespektující tyto základní rozvojové priority musí být vyřazeny z dalšího hodnocení v rámci kontroly přijatelnosti projektu. Cílem je pak dosažení celkového synergického efektu tohoto IPRM z hlediska vlastního příspěvku k naplňování těchto témat.

Obě výše uvedená horizontální témata jsou zohledněna i v tomto dokumentu. **Rovné příležitosti** jsou založeny na zákazu diskriminace (tj. rovnosti v příležitostech) na základě pohlaví, rasy, etnického původu, náboženského vyznání, zdravotního postižení, věku či sexuální orientace znevýhodněných skupin obyvatel města čelících hrozbě sociálního vyloučení. Úsilí o naplnění tohoto horizontálního tématu v kontextu rozvojových podmínek a předpokladů města Brna směřuje k zajištění rovnoměrného rozvoje individuálních předpokladů a kompetencí všech obyvatel města v zájmu dosahování vyváženého sociálního, ekonomického a environmentálního pokroku zvyšujícího kvalitu života obyvatel města a sociální soudržnost.

Princip rovných příležitostí je naplňován zejména oblastí podpory Rozvoj sociálních a zdravotnických služeb celoměstského významu. V rámci této oblasti podpory budou podporovány aktivity výstavby či inovace (technického zhodnocení) stávajících zařízení sociální a zdravotní infrastruktury, jejichž cílem je významně podpořit kvalitu sociálních a zdravotnických služeb dostupných všem občanům města bez rozdílu a tím zvyšovat kvalitu života obyvatel města. Ideu rovného přístupu sledují rovněž oblasti podpory Rozvoj volnočasových aktivit lokálního významu přístupných široké veřejnosti a Rozvoj volnočasových aktivit celoměstského významu. Také zde jsou podporované aktivity založeny na budování infrastruktury pro volný čas (sportoviště), kulturu a vzdělávání, přičemž

společným prvkem těchto aktivit je požadavek nabídky takto vytvořených kapacit nejširší veřejnosti města Brna v zájmu zvýšení rovného přístupu obyvatel města k volnočasovým aktivitám a službám kulturních a vzdělávacích zařízení města Brna. Důraz na implementaci rovného přístupu obyvatelstva k těmto veřejným službám (zejména k vzdělání) je současně důležitým faktorem postupné eliminace sociálních handicapů znevýhodněných skupin občanů a prevencí vzniku možných sociálně patologických jevů v budoucnosti.

Udržitelný rozvoj označuje takový ekonomický růst, který umožňuje dosahování souladu mezi hospodářským a společenským pokrokem s plnohodnotným zachováním životního prostředí. Rozlišování tří souvisejících aspektů rozvoje daného regionu (města) a úsilí o vzájemnou vyváženost těchto aspektů je společně s principem rovných příležitostí druhou podmínkou zvyšování kvality života obyvatel statutárního města Brna a zvyšování sociální soudržnosti mezi obyvateli města.

Environmentální aspekt je v rámci tohoto IPRM naplňován pomocí oblastí podpory Rozvoj volnočasových aktivit lokálního významu přístupných široké veřejnosti a Rozvoj volnočasových aktivit celoměstského významu. V rámci těchto oblastí jsou z hlediska zachování a rozvoje životního prostředí obyvatel města podporovány především vzdělávací aktivity zaměřené na zvyšování povědomí o zdravém životním stylu a žádoucím vztahu člověka (občana) k životnímu prostředí ve městě. Tento aspekt je dále podporován aktivitami výstavby a technického zhodnocení sportovních zařízení a veřejně přístupných hřišť pro sportovní činnost mládeže, čímž je dále podporován především zdravý životní styl obyvatel města. Tyto oblasti podpory lze dále zařadit i pod sociální aspekt trvale udržitelného rozvoje, neboť aktivity založené na vzdělávání, kulturní osvětě a výchově včetně sportovních aktivit přispívají značnou měrou k sociálnímu rozvoji jedince, tj. současných ale i budoucích občanů statutárního města Brna. Důležitost, kterou Brno problematice životního prostředí přikládá, je konečně demonstrována doplňkovými oblastmi podpory Obnova a regenerace městské zeleně a Úspora energií v infrastruktuře podporující veřejné služby spadajícími pod Operační program Životní prostředí.

Sociální a ekonomický aspekt je dále naplňován oblastí podpory Podpora rozvoje vědy a výzkumu ve městě, která svým věcným zaměřením spadá do Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace. V rámci této oblasti podpory je udržitelný rozvoj podporován z hlediska stimulace výzkumného a inovačního potenciálu brněnských vysokých škol prostřednictvím projektů přispívajících k sociálnímu a ekonomickému rozvoji města jako celku díky výsledkům výzkumu provázaného s potřebami praxe.

Ekonomický růst založený na inovacích včetně nezbytného sociálního pokroku při implementaci informačních a komunikačních technologií za účelem zkvalitnění vnitřní i vnější komunikace úřadu sleduje oblast podpory Rozvoj nástrojů pro efektivně komunikující úřad. V rámci této oblasti podpory spadající pod Integrovaný operační program jsou preferovány aktivity instalace inovativních informačních technologií pro zlepšení komunikace na všech úrovních (uvnitř úřadu i navenek) a technické zhodnocení, popř. výstavba infrastruktury pro rozvoj efektivní komunikace včetně vzdělávání uživatelů těchto technologií a komunikační infrastruktury. Tyto aktivity nesledují pouze problematiku zefektivnění komunikace – v širším slova smyslu reagují na potřeby současné informační společnosti, v níž dosahovaná úroveň sociálního, ekonomického a environmentálního pokroku závisí především na kvalitních informacích, jejich dostatku a schopnosti práce s nimi.

Současné dodržování těchto požadavků udržitelného rozvoje bude u každého projektu vyžadováno a kontrolováno jak v procesu výběru projektových žádostí, tak v procesu fyzické realizace projektu.

Projekty 2007 – 2013

Metodický pokyn Ministerstva pro místní rozvoj definuje IPRM jako soubor vzájemně obsahově a časově provázaných akcí, které jsou realizovány ve vymezeném území nebo v rámci tematického přístupu ve městech a směřují k dosažení společného cíle či cílů města, obce či lokality. Mohou být podpořeny z jednoho nebo více operačních programů. Jedná se tedy mimo jiné o seznam konkrétních projektů, které jsou v dokumentu vyjmenovány. Seznam však v žádném případě není úplný a bude během realizace doplňován, nicméně za definitivní lze považovat vytyčené oblasti podpory, které budou v textu analyzovány s ohledem na vlivy na environmentální kritéria.

3. Charakter

Cílem tematicky zaměřeného IPRM je posílit dlouhodobě udržitelný rozvoj města Brna a akcentovat jeden ze základních pilířů Strategie pro Brno – Kvalitu života. V rámci SW analýzy jsou proto relevantní informace v oblasti „Kvalita života“, doplňkově „Rozvoj lidských zdrojů a situace na trhu práce, veřejná správa a informační společnost“ která oblast logicky doplňuje podmínkou fungujícího trhu práce včetně dostatečného servisu města v podobě veřejných služeb.

V návaznosti na Metodický pokyn Ministerstva pro místní rozvoj k hlavním zásadám pro přípravu, hodnocení a schvalování Integrovaného plánu rozvoje města (na základě Usnesení vlády ČR ze dne 13. srpna 2007 č. 883) tematický IPRM primárně navazuje na prioritní oblast „Přitažlivá města“ obsahující indikativní výčet aktivit:

- a) obnova zanedbaných území města pro podnikání a/nebo služby;
- b) úprava a obnova zanedbaných nebo nedostatečně využívaných prostranství;
- c) zvýšení kvality exponovaných veřejných prostranství ve městech;
- d) zvýšení kvality zón bydlení a veřejných služeb;
- e) budování a/nebo zvýšení kvality infrastruktury pro kulturu, volný čas nebo cestovní ruch;
- f) ochrana a obnova památek a jejich využití pro kulturu, volný čas nebo cestovní ruch.

I když obsah pilíře „Kvalita života“ ve Strategii pro Brno přesahuje záběr prioritní oblasti „Přitažlivá města“, dle Metodického pokynu MMR, výběr aktivit pro IPRM je omezen na aktivity vzájemně se překrývající. Logika obou přístupů je shodná – cílem je nabídnout občanům města dostatečně přitažlivé prostředí, které akcentuje a podporuje jak potřeby ekonomického rozvoje města (reaguje na nepříznivé aspekty vývoje na trhu práce) tak, aby nabízel uživatelům dostatek prostoru a pro volnočasové aktivity jak v oblasti sportovních možností, tak kulturního vyžití a předchází tak negativním socioekonomickým dopadům (v konečné míře zohledněné i v rostoucí kriminalitě) a reaguje i na demografický vývoj (primárním trendem ve městě je stárnutí obyvatelstva s dopadem na změnu struktury sociálních i zdravotních služeb). Doplňujícím pilířem strategie je výzkum, vývoj, vzdělávání a inovace akcentující podmínku dlouhodobě udržitelného rozvoje města. V rámci Metodického pokynu MMR se jedná o jednu z aktivit doplňující prioritní oblasti „Ekonomický rozvoj“, konkrétně „posilování kapacit pro výzkum, vývoj a inovace ve městech“

4. Zdůvodnění potřeby pořízení

Nové programovací období 2007 – 2013 nabízí České republice možnost realizovat strategické záměry k posílení konkurenceschopnosti a sociální soudržnosti za pomoci finančních prostředků z evropských fondů. Objem finančních prostředků plynoucích do ČR je značný, proto je nutné nastavit mechanismy jejich efektivního čerpání. Některým městům se naskytla možnost využít pro svůj komplexní a udržitelný rozvoj metodu integrovaného přístupu.

Integrovaný plán rozvoje měst zajišťuje koordinaci odvětvových a územních politik ve městech a zároveň představuje nástroj pro čerpání finančních prostředků z evropských fondů. Cílem je zajistit synergický efekt jednotlivých intervencí podporujících určená města jako póly rozvoje regionu prostřednictvím koncentrace alokace finančních prostředků do geograficky vymezené zóny města či v rámci řešení celoměstského tematického problému. V programovém období 2007-2013 patří IPRM k nejvýznamnějším koordinačním mechanismům pro intervence Regionálních operačních programů, Tematických operačních programů a Integrovaného operačního programu zacílené na rozvoj měst. Projekty zahrnuté v IPRM budou podpořeny zejména z Regionálního operačního programu (ROP) a doplňkově i z tematických operačních programů.

Při tvorbě IPRM je nutné vycházet z místního rozvojového dokumentu, zároveň reflektovat strategické dokumenty vyšších územně správních celků, respektovat nastavení a priority Národního strategického referenčního rámce jakožto konsensu národních a evropských politik a v neposlední řadě akceptovat cíle, strukturu a podporované aktivity jednotlivých operačních programů, zejména ROP.

IPRM je základním koordinačním rámcem navazujícím na celkovou vizi a strategii rozvoje města za účelem identifikace a řešení problémových či rozvojových oblastí města (územních nebo tematických) v návaznosti na využití podpory ze strukturálních fondů v programovacím období 2007 – 2013.

Výběr tématu tohoto IPRM – Přitažlivá města – obecně reflektuje širší dopad tématu – vytvoření příznivého prostředí pro život a podporu socioekonomického rozvoje. Jednotlivé aktivity vedou k posílení infrastruktury pro občanskou vybavenost v oblastech sportovního a kulturního využití, sociální a zdravotní infrastruktury a infrastruktury nezbytné pro efektivní fungování mechanismu města. Jednotlivé oblasti podpory jsou navrženy tak, aby vnitřně vytvářely konzistentní a jasně uspořádané celky a společně působily na dosahování deklarovaného globálního cíle IPRM, kterým je odstranění deficitu v oblasti občanské vybavenosti, rozšíření nabídky a kvality poskytovaných služeb pro veřejnost, které vedou k posílení sociální soudržnosti a k zvýšení kvality života ve městě a v neposlední řadě i iniciaci rozvojových projektů pro zajištění pracovních příležitostí s vysokou přidanou hodnotou.

5. Základní principy a postupy řešení

Základní principy

Metodický pokyn Ministerstva pro místní rozvoj k hlavním zásadám pro přípravu, hodnocení a schvalování IPRM definoval základní podmínky a postupy přípravy IPRM, které je nutné v procesu tvorby dodržet.

IPRM musí vycházet z nadřazeného schváleného strategického dokumentu města, v tomto případě tedy z aktualizované Strategie pro Brno. Schválená Strategie pro Brno podléhala hodnocení vlivu na životní prostředí dle přílohy č. 9 zákona 100/2001 Sb. (SEA). Při hodnocení strategie byla dokonce nově aplikována metoda Hodnocení udržitelnosti navrženého strategického dokumentu – SAM (Sustainable Assessment Method).

- V souladu s principy tvorby IPRM a Sdělením komise Radě a Evropskému parlamentu ze dne 13. 7. 2006 SEC (2006) 928 budou intervence v IPRM statutárního města Brna vybrané strategické cíle, tj.:

- 1) Ekonomický rozvoj
- 2) Sociální integrace
- 3) Životní prostředí
- 4) Přitažlivá města
- 5) Dostupnost a mobilita
- 6) Správa věcí veřejných

Tento zónově vymezený Integrovaný plán rozvoje města Brna (IPRM I) akcentuje témata „Ekonomický rozvoj“, „Životní prostředí“, „Přitažlivá města“ a „Dostupnost a mobilita“ v zóně vymezené Městskou památkovou rezervací v Brně.

- IPRM musí být zpracováno a realizováno na základě principu partnerství
- IPRM musí reflektovat požadavky spojené s horizontálními tématy

Organizační zajištění

Model implementace a řízení IPRM vymezuje organizační zajištění přípravy, zpracování a realizace IPRM, vč. přípravy, realizace a udržitelnosti dílčích projektů. Tato implementační struktura by měla přispět k zajištění efektivní realizace dílčích projektů zařazených do IPRM a rovněž k naplnění závazných indikátorů a cílů IPRM.

Implementační struktura IPRM zahrnuje volené orgány města Brna (Rada města Brna a Zastupitelstvo města Brna), Řídící výbor IPRM, Oddělení implementace evropských fondů MMB, nositele projektu, koordinační skupinu pro realizaci IPRM a pracovní skupiny pro jednotlivé oblasti podpory. Na straně řídicího orgánu vstupuje do implementační struktury Výbor regionální rady a Úřad regionální rady. Jejich role je definována v dokumentech ROP Jihovýchod.

Zastupitelstvo města Brna (dále jen ZMB)

- schvaluje počet IPRM Brna a jejich strukturu
- projednává a schvaluje dokumenty IPRM Brna

Rada města Brna (dále jen RMB)

- projednává a doporučuje ZMB ke schválení počet IPRM Brna, jejich strukturu a samotný dokument IPRM
- jmenuje a odvolává členy Řídícího výboru IPRM
- schvaluje statut Řídícího výboru IPRM
- schvaluje rozsah činností, jejichž výkonem je manažer IPRM pověřen

Řídící výbor IPRM (dále jen ŘV IPRM)

Zásadní role byla v rámci implementační struktury IPRM svěřena Řídícímu výboru IPRM, který se skládá ze 6 členů: 4 členů (zástupců) Rady města Brna, vedoucího Oddělení implementace evropských fondů MMB a vedoucí Kanceláře strategie města MMB. Řídící výbor IPRM se v době přípravy či aktualizace IPRM schází minimálně jednou měsíčně, během realizace IPRM se řídící výbor schází dle potřeby.

Řídící výbor IPRM má následující kompetence:

- řídí a koordinuje přípravu Integrovaného plánu rozvoje města Brna
- zřizuje pracovní skupiny, v rámci přípravy IPRM, pro jednotlivé oblasti Integrovaného plánu rozvoje města Brna (IPRM) a jmenuje členy jednotlivých pracovních skupin
- prostřednictvím vedoucího Oddělení implementace evropských fondů MMB předkládá materiály týkající se IPRM do kolektivních orgánů města
- prezentuje IPRM před hodnotící komisí
- při své činnosti postupuje v souladu se závaznými metodickými pokyny pro přípravu IPRM
- doporučuje RMB (osobu) manažera IPRM
- kontroluje činnost manažera IPRM a dává podněty k jeho dalším aktivitám
- na návrh manažera IPRM zřizuje koordinační skupiny pro realizaci IPRM a jmenuje její členy
- vykonává další kompetence delegované RMB ve statutu ŘV IPRM nebo v usnesení RMB

Oddělení implementace evropských fondů MMB (dále jen OIEF) vystupuje v modelu implementace IPRM nejen jako člen ŘV IPRM (prostřednictvím osoby vedoucího oddělení), ale plní i následující úkoly:

- je nositelem projektu „Manažer IPRM“
- v plném rozsahu zodpovídá za realizaci projektu „Manažer IPRM“
- řídí manažera IPRM a spolupracuje s ním v rámci činností zajišťovaných OIEF v rámci projektu „Manažer IPRM“
- svolává jednání ŘV IPRM, a to dle potřeby nebo z podnětu manažera IPRM
- připravuje podklady pro jednání ŘV IPRM
- předkládá voleným orgánům města materiály týkající se IPRM
- je správcem Fondu kofinancování evropských projektů
- přebírá od manažera IPRM monitorovací zprávy o postupu realizace IPRM, zajišťuje jejich projednání a schválení v kolektivních orgánech města a předkládá je Úřadu regionální rady

Manažer IPRM, kterého na návrh Řídícího výboru jmenuje Rada města Brna, zodpovídá za realizaci IPRM; je tedy základním prvkem projektu „Manažer IPRM.“ Jeho činnosti, které jsou definovány v projektu „Manažer IPRM“ schváleném řídicím orgánem ROP JV a manažerovi IPRM svěřeny rozhodnutím Rady města Brna, zahrnují především:

- osobní výkon činností v rozsahu mandátu schváleného Radou města Brna
- zodpovědnost za personální pokrytí činností manažera IPRM

- účast na jednáních Řídícího výboru IPRM
- spolupráci s OIEF při přípravě podkladů pro jednání ŘV IPRM
- plnění úkolů vzešlých z jednání ŘV IPRM a/nebo zadaných OIEF
- předkládání návrhů opatření za účelem zajištění realizace IPRM k rozhodnutí ŘV IPRM
- přípravu a zpracování monitorovacích zpráv (výroční a závěrečné monitorovací zprávy) o postupu realizace IPRM, které budou předkládány Úřadu regionální rady
- přípravu a zpracování ročního vyhodnocení a aktualizace analýzy rizik IPRM
- iniciaci a formulaci změn IPRM (včetně aktualizací)
- v případě potřeby iniciaci zřízení koordinačních skupin pro realizaci IPRM
- řízení koordinačních skupin jednotlivých oblastí podpor IPRM

Nositel dílčích projektů

- podílí se na realizaci dílčích projektů
- zajišťuje udržitelnost dílčích projektů

Pracovní skupiny IPRM jsou složeny z vedoucích úseků Magistrátu města Brna, specialistů dotčených věcně příslušných odborů Magistrátu města Brna, zástupce Oddělení implementace evropských fondů Magistrátu města Brna a případně i ze zástupce městských částí navrženého Sněmem starostů městských částí statutárního města Brna (podílejí-li se MČ na realizaci příslušné části IPRM).

Kompetence a povinnosti pracovních skupin v procesu přípravy a aktualizace IPRM:

- připravují materiály pro jednání Řídícího výboru IPRM
- ve spolupráci s OIEF MMB připravují materiály do kolektivních orgánů města
- zajišťují připomínkování předkládaných materiálů
- podílí se na přípravě veřejných výzev
- hodnotí projekty a předkládají je Řídícímu výboru IPRM s doporučením, zda projekt zařadit či nezařadit do IPRM
- při své činnosti postupují v souladu s Metodickým pokynem Ministerstva pro místní rozvoj k hlavním zásadám pro přípravu, hodnocení a schvalování Integrovaného plánu rozvoje města

V průběhu realizace IPRM pracovní skupiny:

- projednávají výroční monitorovací zprávy IPRM.

Postupy zpracování dokumentu IPRM

• Zpracování socioekonomické analýzy a SWOT analýzy

Socioekonomická analýza byla zpracována Oddělením implementace evropských fondů, které ve spolupráci s Kanceláří strategie města Brna připravilo stručný a výstižný materiál vycházející především z nově aktualizované Strategie pro Brno. Na základě socioekonomického profilu města byl dopracován analytický materiál identifikující silné a slabé stránky.

- **Identifikace problémových oblastí a tematických okruhů**

Z objektivní identifikace silných a slabých stránek vyplynou oblasti vhodné pro poskytnutí podpory. V rámci problémových oblastí budou navrženy aktivity, které využívají předností Brna a které naopak eliminují slabé stránky města, tak aby došlo k vyváženému urbánnímu rozvoji.

- **Zpracování struktury IPRM včetně cílů**

Struktura IPRM je nastavena tak, aby celý proces přípravy, realizace a monitoringu byl co nejméně náročný na kapacitu administrativní i personální. V rámci struktury je podrobně popsán každý připravovaný IPRM a jsou formulovány globální cíle. V rámci jednotlivých IPRM jsou nastaveny oblasti podpory včetně specifických cílů vedoucích k naplnění globálního cíle IPRM. Ve struktuře plánů jsou v rámci oblasti podpory popsány typy podporovaných aktivit.

- **Zřízení pracovních skupin IPRM**

Metodický pokyn MMR předpokládá kromě vytvoření ŘV IPRM také vznik pracovních skupin, které se budou v procesu přípravy zabývat konkrétní oblastí podpory. Pracovní skupiny jsou složeny především z odborníků věcně příslušných odborů, ale počet členů není přesně stanoven. Činnost pracovních skupin se řídí zvláštním statutem. Členy pracovních skupin jmenuje a Statut pracovní skupiny IPRM schvaluje ŘV IPRM.

- **Popis aktivit a nastavení indikátorů vedoucích k dosažení cílů IPRM**

Na základě schválené struktury jednotlivých IPRM pracovní skupiny odpovědné za konkrétní oblast podpory do detailů rozpracují typy podporovaných aktivit vedoucích k dosažení cílů oblastí podpory a navrhnou nastavení indikátorů v souladu s příslušnými operačními programy.

- **Veřejné výzvy pro předkládání projektů**

V souladu s podporovanými aktivitami a nastavenými indikátory byly v pracovních skupinách zpracovány konkrétní výzvy pro jednotlivé oblasti podpory. Výzva pro předkládání projektových námětů byla měsíční.

- **Výběr projektů**

V souladu s Metodickým pokynem ministerstva pro místní rozvoj ke tvorbě IPRM je nutné v prováděcím dokumentu popsat transparentní způsob hodnocení a výběr projektů do IPRM. Pro hodnocení projektových námětů byli přizváni i externí hodnotitelé. Hodnocení a výběr individuálních projektů probíhal také v pracovních skupinách, ze kterých vzešel návrh, které projekty jsou vhodné pro zařazení do IPRM a které nikoliv. Tento návrh byl předložen ŘV IPRM k připomínkování a následně bude s připraveným harmonogramem a finančním plánem předložen do Rady města Brna a následně do Zastupitelstva města Brna k projednání a ke schválení.

- **Tvorba harmonogramu a finančního plánu**

Ze schváleného seznamu projektů pracovní skupiny zpracovávaly návrh harmonogramu jednotlivých projektových akcí a finanční náročnost projektů rozpracovaných na jednotlivé roky. Finanční harmonogram bere v úvahu nastavení Regionálního operačního programu a rozpočtové možnosti města Brna. Harmonogram jednotlivých akcí zařazených v IPRM včetně finančního plánu následně schválila Rada města Brna.

- **Posouzení vlivu IPRM na horizontální témata**

Jedním z hodnotících kritérií kvality IPRM je vliv celého dokumentu na horizontální témata, kterými jsou Udržitelný rozvoj a Rovné příležitosti. Poté co projedná ŘV IPRM, seznam projektů doporučených k zařazení do IPRM, bude tato nutná část IPRM zpracována na základě projektových záměrů.

- **Veřejné projednání jednotlivých IPRM**

Návrh IPRM byl veřejně projednán, následně dopracován po schválení v kolektivních orgánech města a byl předán k hodnocení a následnému schválení na Úřad regionální rady.

- **Proces schvalování**

IPRM je schvalováno v kolektivních orgánech města a následně je předloženo Úřadu regionální rady regionu soudržnosti NUTS 2 Jihovýchod k hodnocení. Rozhodující funkci ve schvalovacím procesu má Výbor regionální rady regionu soudržnosti NUTS 2 Jihovýchod. Během schvalování i realizace plánu je možné reagovat na připomínky a změnovým formulářem IPRM doplnit. Pokud jsou připomínky zásadní, prochází stejným procesem schvalování jako v případě celého dokumentu. Jedná se tedy o dokument vykazující jistou dynamiku. IPRM je seznamem projektů a každý individuální projekt zařazený do IPRM podléhá vlastnímu hodnocení. V současné době nebyl v rámci plánu ještě realizován žádný projekt.

6. Hlavní cíle

Globálním cílem IPRM je odstranění deficitu v oblasti občanské vybavenosti, rozšíření nabídky a kvality poskytovaných služeb pro veřejnost, které vedou k posílení sociální soudržnosti a ke zvýšení kvality života ve městě. V rámci plánu bylo identifikováno 5 oblastí podpory.

1. Rozvoj volnočasových aktivit lokálního významu přístupných široké veřejnosti

V této oblasti podpory město Brno reaguje na významný problém identifikovaný souhrnnou socioekonomickou analýzou stavu rozvoje města při vyhodnocení ploch pro hry a volný pohyb mládeže na brněnských sídlištích – plnění urbanistického ukazatele cvičební plochy určené pro pohybovou rekreaci na úrovni necelých 30 procent. (podrobnější informace včetně pasportizace viz Generel sportovních zařízení ve městě Brně, 2007).

2. Rozvoj volnočasových aktivit celoměstského významu

Přes socioekonomickou analýzou ověřenou skutečnost vnímání Brna jako kulturního centra regionu s množstvím fungujících divadel, muzeí, galerií, kin a knihoven jsou oblasti kultury a umění neustále konfrontovány s nedostatkem finančních prostředků, který neumožňuje brněnským kulturním organizacím výrazně investovat do kvalitní údržby infrastruktury a souvisejících služeb pro občana (důsledkem je omezení nabídky kulturních zařízení).

3. Rozvoj sociálních a zdravotnických služeb celoměstského významu

V sociální a zdravotnické oblasti je město Brno v současnosti postaveno před nutností reagovat na řadu ekonomických, demografických a sociálních změn. Oproti negativním trendům zjištěným socioekonomickou analýzou (nárůst podílu seniorů na celkové populaci, růst počtu osob ohrožených sociální exkluzí) stojí nedostatečná kapacita specializovaných zařízení pro

touto analýzou vymezené rizikové skupiny obyvatel, na což dále navazuje věcně úzce související nedostatečná infrastruktura zdravotnických zařízení.

4. Rozvoj nástrojů pro efektivně komunikující úřad

Výkon státní správy a samosprávy na území města Brna je zabezpečován jednotlivými orgány města a městských částí. K výkonným orgánům patří také Magistrát města Brna, jehož vertikální organizační struktura zachovává hierarchii vazeb a vztahů mezi dílčími složkami úřadu v zájmu efektivního rozhodování, zároveň však vyžaduje kvalitní vnitřní a vnější komunikaci. Právě komunikace uvnitř úřadu (v horizontální rovině) a navenek – směrem k občanovi je kritickým faktorem dalšího rozvoje moderní veřejné správy města fungující v kontextu dynamicky se vyvíjející informační společnosti.

5. Podpora rozvoje vědy a výzkumu ve městě

Silné univerzitní zázemí města Brna je jednou z klíčových podmínek získávání investorů zaměřených na investice s vyšší přidanou hodnotou vyžadujících existenci a fungování procesů výzkumu, vývoje a inovačního podnikání. Roli Brna coby významného vědecko-výzkumného centra a univerzitního města lze na základě závěrů socioekonomické analýzy v budoucnu dále posílit větším důrazem na užší provázanost výzkumu s praxí. Cílem zařazení oblasti podpory je zajistit klíčový prvek pro dlouhodobě udržitelný rozvoj města – Podpořit klíčové rozvojové projekty v oblasti vědy a výzkumu.

7. Přehled uvažovaných variant řešení

Předpokládá se, že statutární město Brno zpracuje tři až čtyři Integrované plány rozvoje města s odlišným tematickým či územním vymezením. IPRM „Zvýšení kvality poskytovaných služeb pro veřejnost a rozšíření občanské vybavenosti města“ je zpracováván jednovariantně. V rámci aktualizace IPRM je možné některé další akce do IPRM zařadit, ale musí být v souladu s popsánými oblastmi podpory.

8. Vztah k jiným koncepcím a možnost kumulace vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví s jinými záměry

Jednou ze základních zásad a podmínek tvorby IPRM je jeho návaznost na strategický rozvojový dokument města. V případě statutárního města Brna se jedná o nově aktualizovanou Strategii pro Brno, která se stala základní platformou pro tvorbu IPRM. Schvalovaná aktualizovaná Strategie pro Brno podléhala hodnocení vlivu na životní prostředí dle přílohy č. 9 zákona 100/2001 Sb. (SEA). Při hodnocení strategie byla nově aplikována metoda Hodnocení udržitelnosti navrženého strategického dokumentu – SAM (Sustainable Assessment Method). Metoda je založena na identifikaci a posouzení rovnovážných a nerovnovážných faktorů u každého ze tří binárních vztahů:

- ekonomický rozvoj versus ochrana životního prostředí,
- ekonomický rozvoj versus sociální soudržnost,
- ochrana životního prostředí versus sociální soudržnost.

Hodnocení provádělo 23 externích odborníků na oblasti životního prostředí, ekonomického rozvoje a sociální soudržnosti.

Strategie pro Brno zohledňuje vize, cíle a priority vyplývající ze souvisejících koncepčních materiálů, zpracovaných na národní, regionální a lokální úrovni.

Relevantní strategické dokumenty jsou:

- **Národní rozvojový plán²**
- **Národní strategický referenční rámec³**
- **Strategie udržitelného rozvoje⁴**
- **Strategie hospodářského růstu⁵**
- **Strategie regionálního rozvoje pro léta 2007 – 2013⁶**
- **Regionální operační program NUTS II Jihovýchod⁷**
- **OP Životní prostředí⁸**
- **Integrovaný operační program⁹**
- **OP Výzkum a vývoj pro inovace¹⁰**
- **OP Lidské zdroje a zaměstnanost¹¹**
- **Program rozvoje Jihomoravského kraje¹²**
- **Strategie pro Brno¹³**
- **Programové prohlášení Rady města Brna na léta 2006 – 2010¹⁴**
- **Komunitní plán sociálních služeb města Brna do roku 2009¹⁵**
- **Koncepce města Brna v oblasti tělovýchovy a sportu na léta 2004-2010¹⁶**
- **Generel sportovních zařízení ve městě Brně¹⁷**

9. Předpokládaný termín dokončení

Schvalování návrhu dokumentu IPRM proběhlo v Zastupitelstvu města Brna v červnu 2008.

Projednávání návrhu dokumentu na půdě Výboru regionální rady regionu soudržnosti Jihovýchod proběhlo v prosinci 2008.

V dubnu a květnu 2009 bude finální dokument se zapracováním všech připomínek dotčených orgánů a výsledků zjišťovacího řízení SEA předložen Výboru regionální rady regionu soudržnosti Jihovýchod.

Souběžně s tímto procesem budou předkládány k hodnocení individuální projekty do IPRM zařazené, a to primárně do kolektivních orgánů města a dále pak příslušnému řídicímu orgánu.

² <http://www.strukturalni-fondy.cz/upload/1141122325.materi-l-nrp---iii.-nrp-upraveny---str-113-a-124.pdf>

³ http://www.strukturalni-fondy.cz/uploads/documents/nok/nsrr_final_1.pdf

⁴ <http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-politika/nsrr>

⁵ <http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-politika/nsrr>

⁶ <http://www.mmr.cz/index.php?show=001024004003>

⁷ <http://www.jihovychod.cz/download/rop/rop-jv.pdf>

⁸ <http://www.strukturalni-fondy.cz/opzp>

⁹ <http://www.strukturalni-fondy.cz/iop>

¹⁰ <http://www.strukturalni-fondy.cz/vavpi>

¹¹ <http://www.strukturalni-fondy.cz/oplzz>

¹² návrhová část prjm <http://www.partnerstvi-jmk.cz/download.php?file=460.doc>

¹³ <http://www.brno.cz/index.php?nav01=70&nav02=4006&nav03=1007&nav04=2875&nav05=2597&nav06=5346>

¹⁴ <http://www.brno.cz/index.php?nav01=35&nav02=8735&nav03=4008&nav04=12759>

¹⁵ <http://www.brno.cz/download/osp/1204544430.pdf>

¹⁶ <http://www.brno.cz/index.php?nav01=2214&nav02=4012&nav03=3067>

¹⁷ <http://www.brno.cz/index.php?nav01=2214&nav02=4012&nav03=8861>

10. Návrhové období

2009 – 2015

11. Způsob schvalování

Z Metodického pokynu MMR vyplývá, že dokument IPRM musí být projednán a schválen v kolektivních orgánech města (RMB, ZMB). Zastupitelstvo města Brna projednalo a schválilo IPRM v červnu 2008 a Rada města Brna v červnu a červenci 2008. Následně byl dokument, včetně příloh předložen Úřadu regionální rady k hodnocení. Během procesu schvalování jsou zapracovávány připomínky k IPRM dotčených orgánů. K podpisu Smlouvy o realizaci IPRM dojde v dubnu či květnu 2009 poté, co dokument bude finalizován. Následně budou předkládány a hodnoceny individuální projekty zařazené do IPRM

C. ÚDAJE O DOTČENÉM ÚZEMÍ

1. Vymezení dotčeného území

Tento IPRM je zpracováván plošně pro území statutárního města Brna. Brno je městem, které geograficky náleží do středoevropského kulturního prostoru. Sídlo rozkládající se na pomezí Českého masivu a nížinných úvalů se historicky vyvíjelo jako součást podunajského regionu.

Jádro města se nachází v kotlině řeky Svatky, která společně s řekou Svitavou vymezuje prostorový rámec Brna a dodává městu spolu s rozmanitostí terénu přírodní charakter. Díky pahorkatinnému reliéfu má Brno dobré klimatické podmínky. Příznivá fyzicko-geografická poloha města rovněž snižuje pravděpodobnost výskytu záplav a ostatních přírodních rizik.

2. Výčet dotčených územních samosprávných celků, které mohou být koncepcí ovlivněny

Realizací IPRM nebude přímo dotčeno území samosprávných celků vně statutárního města Brna.

3. Základní charakteristiky stavu životního prostředí v dotčeném území

KLIMA:

Převážná část území města Brna leží v nejteplejší mírně teplé oblasti, okraje směrem k úvalům patří do teplé oblasti, hřebenů do mírně teplé oblasti.

Podnebí je tedy poměrně teplé a mírně suché, což způsobuje poloha v mírném srážkovém stínu Českomoravské vrchoviny, roční úhrn srážek zde dosahuje přibližně 550 - 600 mm, průměrná roční teplota 8 °C. Podnebí je značně modifikováno členitým reliéfem – hojně jsou teplotní inverze a naopak extrémně suché teplé polohy na jižních svazích.

OVZDUŠÍ:

Kvalita ovzduší statutárního města Brna je monitorována od poloviny šedesátých let dvacátého století Krajskou hygienickou stanicí (následně Městská hygienická stanice a nyní Zdravotní ústav Brno – ZUB). V roce 1970 zahájil měření Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ) a v roce 1997 i město Brno. Stanice ve vlastnictví ZUB jsou stanice manuální, stanice ČHMÚ a města Brna jsou automatické.

Praktickým měřením i matematickým modelováním bylo zjištěno, že nejvíce problematickou škodlivinou na území města je škodlivina PM10 (suspendované prachové částice frakce max. 10 µm). Imisní limity pro tuto znečišťující látku jsou překračovány na většině monitorovacích stanic a na území města s velkým počtem a pohybem obyvatelstva.

V nejbližším okolí komunikací s vysokou intenzitou dopravy, tj. na komunikacích typu Koliště, Opuštěná, Dornych, D1 apod., dochází k překračování krátkodobých i dlouhodobých cílových imisních limitů pro rok 2010 u škodliviny NO₂ a imisních limitů pro škodlivinu benzen (není ověřeno praktickým měřením, pouze dopočítáno matematickým modelem).

Ostatní měřené škodliviny na stanicích města Brna nedosahují ani 50 % zákonného imisního limitu.

VODA

1) Povrchová voda

Hydrologickou síť na území města Brna tvoří řeky Svratka a Svitava se svými přítoky. Stav vodních toků na území města Brna z hlediska jejich ekologických a rekreačních funkcí je nevyhovující. Přibližně 50 % vodních toků je upraveno, a to často velmi necitlivým způsobem. Svratka je regulována v délce 10 km, pět jezů upravuje spádové poměry. Svitava je upravena v délce 9 km s šesti jezy. Dalším problémem je nedostatečný prostor kolem řek (příbřežní zóny) pro plnění jiných než vodohospodářských funkcí (ÚSES, rekreačních, protipovodňových atd.) a pro doprovodnou břehovou zeleň jako součást těchto funkcí.

Problémem značné části toků je čistota vody a neuspokojivý stav koryt a úprav břehů. Vývoj kvality vody za poslední období ukazuje určité zlepšení - důvodem je pravděpodobně celkový útlum průmyslové a zemědělské výroby. Poměrně horší celková jakost vody přetrvává ve Svitavě vzhledem ke značnému počtu zaústění dešťových odlehčení městské stokové sítě. Jakost vody ve Svratce při průtoku Brnem negativně ovlivňují průsaky ze starých kontaminací v prostoru Starého Brna i snižující se samočistící schopnosti toků jako důsledek předchozích špatných úprav.

Z vodních ploch a nádrží je nejvýznamnější Brněnská přehrada s plochou ~~2,3 km~~ zásobním objemem vody 18,5 mil. m³. Dále jsou významné nádrže v Mariánském údolí a rybníky na říčce Ponávce, a to především z hlediska budoucího využití k rekreačním účelům. Na Ivanovickém potoku je lokalita Holásecká jezera s vysokých potenciálem pro další využití.

2) Podzemní voda

V severní a východní části města se nacházejí zásoby kvalitní podzemní vody, využívané prostřednictvím několika desítek vrtů, které však nejsou plně monitorovány. Také kontaminace podzemních vod je doposud poměrně málo zmapovanou oblastí. Řada průmyslových podniků uplatňuje nedokonalý environmentální management, pouze malý počet firem zavádí ISO normy či EMAS, což vede ke zvýšenému riziku kontaminací.

PŮDA

Na území Brna, stejně tak jako na území celé ČR, dochází k velkému úbytku zemědělské půdy. Za posledních patnáct let se výměra zemědělské půdy snížila o 463 ha, z toho u orné půdy o cca 369 ha. Úbytky zemědělské půdy byly způsobeny upřesněním výměr při obnově operátu katastru nemovitostí a zejména jejím převodem do ostatních a zastavěných ploch v souvislosti s individuální bytovou výstavbou (Soběšice, Útěchov, Ivanovice, Žebětín, Komín, Horní Heršpice aj.), pro stavby obchodních center (Globus, Tesco, Ikea, Macro, Carrefour aj.), těžbu nerostů (Líšeň a Černovice) a s postupným naplňováním ploch Brněnské průmyslové zóny - Černovická terasa.

HLUK

Jedním z negativních důsledků rostoucí životní úrovně i změny životního stylu je zvyšování podílu hluku na zhoršování životního prostředí obyvatelstva. Zvyšování hladiny hluku ve venkovním prostoru má neustále rostoucí tendenci především vlivem nárůstu automobilové dopravy.

Rozhodujícími zdroji hluku je doprava a výroba. Zatímco hluk z výroby se převážně omezuje na pracoviště s minimálními dosahy do okolí, hluk z dopravy prostupuje celým územím města.

Podél nejzatíženějších dopravních tras a jejich křižovatek (Koliště, Křenová, Svatoplukova, Královopolská, dálnice D1 a D2, velký městský okruh apod.) dosahují hlukové hladiny 70-80 dB v denních hodinách. Přitom přípustná hladina hluku ve vnějším prostředí je dle zákona č. 502/2000 Sb. o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, dána součtem základní hladiny A = 50 dB a korekcí vztahujících se k místním podmínkám a denní době. Pro noční dobu platí obecně korekce -10 dB.

OCHRANA PŘÍRODY A KRAJINY

Město Brno, jakožto velkoměsto, má v rámci republiky jedinečné přírodní zázemí. Ve velmi blízkém okolí v dosahu městské hromadné dopravy se nacházejí rozsáhlé lesy, které pokrývají zhruba 28 % celkové rozlohy města, jedná se o listnaté a smíšené lesy. Nejrozsáhlejším územím lesního porostu jsou přírodní park Podkomorské lesy a přírodní park Baba.

Území města Brna odvodňují dvě větší řeky, které jsou součástí regionálního biokoridoru: Svratka a Svitava s celou řadou drobných přítoků (Ponávka, Leskava, Vrbovec atd.). Jsou dochovány drobné lesní potůčky (např. horní tok Melatina nebo toky v komplexu Podkomorských lesů). Významným fenoménem brněnských lesů jsou studánky s pitnou vodou (v Podkomorských lesích jde o Helenčinu a Ríšovu studánku). Na území města se nachází malé až středně velké rybníky, např. Babí doly, Žebětínský rybník, rybníčky na Ponávce pod Jehnicemi, Soběšické rybníčky.

Významné jsou na území města ostrůvky jurských vápenců (usazeniny jurského moře staré cca 155 milionů let), které vystupují například na Stránské skále; červenofialové pískovce s vložkami břidlic a slepenců devonského stáří vystupují na Červeném a Žlutém kopci.

4. Stávající problémy životního prostředí v dotčeném území

Ve městě Brně patří k nejzávažnějším problémům životního prostředí znečištění ovzduší v bezprostřední blízkosti frekventovaných komunikací, hlučnost z dopravy a staré ekologické zátěže.

Stav ovzduší se však postupně zlepšuje. Na území Brna není kromě dopravy žádný dominantní zdroj znečišťování ovzduší, který by nadměrně zatěžoval kvalitu ovzduší. Zlepšení bylo dosaženo rekonstrukcí všech velkých a řady středních zdrojů znečištění ze spalování tuhých paliv. Veškeré velké zdroje znečišťování ovzduší jsou plynofikovány a využívají ve značné míře moderní spalovací technologie. Drtivá většina středních zdrojů byla rovněž plynofikována, nebo byla napojena na síť centrálního zásobování teplem.

Mezi nejvíce imisně zatížené lokality patří centrální část města, části Komárova, Černovic a Židenic a okolí hlavních dopravních tahů. Vysoká intenzita dopravy je jednoznačnou příčinou vysokých imisních koncentrací zejména u polévatého prachu a oxidů dusíku (NOx). Nadlimitní hodnoty NOx jsou registrovány na měřicí stanici Svatoplukova, při inverzních podmínkách také na stanicích Zvonařka a Kounicova. Podíl mobilních zdrojů znečištění na celkovém imisním zatížení je odhadován na 80 % a souvisí především s prudkým nárůstem individuální automobilové dopravy v průběhu 90. let. Relativně dobrý stav kvality ovzduší je v oblastech s nízkou intenzitou dopravy, bez přítomnosti závažnějších zdrojů znečišťování ovzduší, tj. v okrajových a výše položených částech města. K překračování imisních limitů u oxidu siřičitého (SO₂) a oxidu uhelnatého (CO) v Brně nedochází. Koncentrace

znečišťujících látek na území města jsou v současnosti sledovány staničními sítěmi Českého hydrometeorologického ústavu, Městské hygienické stanice (MHS) a Magistrátu města Brna. Město Brno provozuje síť imisního monitoringu sestávající z pěti stacionárních měřicích stanic a dvou měřicích mobilních jednotek.

Dalším ze stávajících problémů životního prostředí je hluk, jakožto faktor, který negativně ovlivňuje kvalitu životního prostředí města Brna. Zvyšování hladiny hluku ve venkovním prostoru má neustále rostoucí tendenci především vlivem nárůstu automobilové dopravy. Kromě dopravy je zdrojem hluku i výroba. Vlivy existujících stacionárních zdrojů hluku (soustředěných v areálech průmyslu a výroby) na území města Brna jsou však z hlediska hlukové zátěže venkovního prostoru méně významné, většinou pouze s místním dopadem.

Co se týče starých ekologických zátěží, v oblasti znečištění půdy je z hlediska platných limitů stav dobrý. Dochází však k postupnému zvyšování zátěže vlivem dopravy zejména v okolí frekventovaných komunikací v místech s nedostatečným rozptylem škodlivin.

Odbor životního prostředí MMB dlouhodobě sleduje kvalitu podzemních vod a horninového prostředí na území města Brna. Postupně byly zpracovány ekologické audity a rizikové analýzy nejvíce zatížených oblastí a získané údaje byly zaznamenány do digitální mapy.

Brno má vypracovaný generel geologie, inženýrské geologie a hydrogeologie. Informační systém vytvořený pro orgány státní správy a samosprávy i pro odbornou a laickou veřejnost má sloužit ke snadné a přehledné orientaci v problematice zakládání staveb, starých ekologických zátěží, ochrany a využívání podzemní vody, projektování apod. Generel poskytuje základní i syntetické informace pro zpracovatele územně-plánovací dokumentace, potenciální investory a organizace vykonávající státní dohled podle příslušných zákonů. Nejedná se o klasicky zpracované geologické mapy, ale o interpretaci geoekologických podmínek, která podává uživateli prvotní informaci o daných faktorech v zájmovém území.

Pravidelný monitoring starých ekologických zátěží probíhá na lokalitách, kde byly zjištěny zvýšené koncentrace znečišťujících látek a na územích, kde existují rizika ohrožení zdraví obyvatel nebo je ohrožena kvalita artézských vod (oblast Zvonařky, Dornychu, Černovické terasy aj.).

D. PŘEDPOKLÁDANÉ VLIVY KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ VE VYMEZENÉM DOTČENÉM ÚZEMÍ

Stanovený globální cíl a specifické cíle v jednotlivých oblastech podpory IPRM neznamení ohrožení životního prostředí a zdraví obyvatelstva. Projekty jsou environmentálně neutrální a u některých z nich lze pozorovat i významnější pozitivní dopady na životní prostředí. Projekty zařazené do IPRM, které by znamenaly potenciální rizika z hlediska životního prostředí, podléhají proceduře EIA zabraňující environmentálním škodám.

Vlivy jednotlivých oblastí podpory IPRM na životní prostředí:

1. Rozvoj volnočasových aktivit lokálního významu přístupných široké veřejnosti

V rámci oblasti podpory budou realizovány projekty lokálního charakteru s cílem rozšířit nabídku volnočasových aktivit sportovního a rekreačního charakteru v místech, která se potýkají s dlouhodobým deficitem takovýchto zařízení, který kontrastuje se zvyšující se poptávkou. V rámci oblasti podpory bude rekonstruována a budována školská sportovní infrastruktura, která bude zpřístupněna široké veřejnosti. V rámci těchto projektů mohou být realizována energeticky úsporná opatření na rekonstruovaných objektech. Dalšími oblastmi, které dnes trpí nedostatkem veřejných rekreačně sportovních zařízení, jsou sídliště a další obytné celky. Oblast podpory umožňuje realizovat projekty revitalizace devastovaných veřejných prostranství s rekreačně sportovním potenciálem za účelem jejich oživení. Projekty budou mimo jiné řešit i regeneraci veřejné zeleně. V důsledku zvýšení počtu zařízení lokálního významu rozšiřující nabídku volnočasových aktivit v docházkové vzdálenosti, lze předpokládat určité snížení intenzity dopravy v okolí stávajících rekreačních zařízení. Vliv na životní prostředí lze očekávat vesměs pozitivní.

2. Rozvoj volnočasových aktivit celoměstského významu

Oblast podpory reflektuje obraz města jakožto centra kultury a projekty cílené do této oblasti podpory budou zaměřené na rozvoj stávající kulturní infrastruktury s perspektivou dlouhodobé finanční udržitelnosti. Vlivy oblasti podpory na environmentální ukazatele jsou v podstatě neutrální.

3. Rozvoj sociálních a zdravotnických služeb celoměstského významu

Projekty zaměřené na investice do sociální a zdravotní oblasti odrážejí aktuální a předpokládané potřeby obyvatelstva v návaznosti na měnící se sociologické a především demografické ukazatele. Budou podpořena zařízení, u kterých se výhledově předpokládá dlouhodobá poptávka. Významnější vlivy konkrétních projektů na životní prostředí se nepředpokládají.

4. Rozvoj nástrojů pro efektivně komunikující úřad

K moderní informační společnosti patří rozvoj nástrojů pro efektivně komunikující úřad, a to jednak v rámci úřadu samotného, tak i směrem k veřejnosti. Projekty zacílené do této oblasti podpory mají pozitivní nepřímý vliv na životní prostředí. V rámci opatření dojde k posílení využití elektronického přenosu dokumentů namísto standardního písemné listinné komunikace.

5. Podpora rozvoje vědy a výzkumu ve městě

Oblast podpory směřuje k posílení provázanosti mezi výsledky vědeckovýzkumného poznání s jeho praktickými aplikacemi v tržním ekonomickém prostředí ve městě. Významnější vlivy konkrétních projektů na životní prostředí se nepředpokládají.

E. DOPLŇUJÍCÍ ÚDAJE

1. Výčet možných vlivů koncepce přesahujících hranice České republiky

V IPRM nejsou navrhována konkrétní opatření či projekty, které by svým vlivem na životním přesáhly hranice České republiky.

2. Mapová dokumentace a jiná dokumentace týkající se údajů v oznámení koncepce

Do oznámení koncepce nebyla mapová ani další dokumentace zařazena.

3. Další podstatné informace předkladatele o možných vlivech na životní prostředí a veřejné zdraví

Podstatné informace o vlivech na životní prostředí a veřejné zdraví, které jsou známy, jsou uvedeny v předchozích kapitolách.

Datum zpracování oznámení koncepce

25. 2. 2009

Jméno, příjmení, adresa, telefon a e-mail osoby, která se podílela na zpracování oznámení koncepce

Mgr. Radek Řeřicha
Oddělení implementace evropských fondů
Magistrát města Brna, Kounicova 67, 601 67 Brno
Tel.: 542 174 150, Fax: 542 174 062
E-mail: rericha.radek@brno.cz

Podpis oprávněného zástupce předkladatele

Mgr. Radek Řeřicha
Oddělení implementace evropských fondů
Magistrát města Brna, Kounicova 67, 601 67 Brno
Tel.: 542 174 150, Fax: 542 174 062